

Guia docent

410204 - INI-TEC - Innovació Docent i Iniciació a la Recerca Educativa

Última modificació: 26/06/2023

Unitat responsable: Facultat d'Informàtica de Barcelona
Unitat que imparteix: 713 - EQ - Departament d'Enginyeria Química.
410 - ICE - Institut de Ciències de l'Educació.

Titulació: MÀSTER UNIVERSITARI EN FORMACIÓ DEL PROFESSORAT D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA I BATXILLERAT, FORMACIÓ PROFESSIONAL I ENSENYAMENT D'IDIOMES (Pla 2009). (Assignatura obligatòria).

Curs: 2023   **Crèdits ECTS:** 6.0   **Idiomes:** Català

PROFESSORAT

Professorat responsable: MONTSERRAT PEREZ MOYA

Altres: Segon quadrimestre:
RAMON MARTI MARANILLO - TEC1, TEC2
MONTSERRAT PEREZ MOYA - TEC1
SILVIA ZURITA MON - TEC2

COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ A LES QUALS CONTRIBUEIX L'ASSIGNATURA

Específiques:

CEME11. Analitzar críticament l'acompliment de la docència, de les bones pràctiques i de l'orientació utilitzant indicadors de qualitat.
CEME13. Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació i avaluació educatives i ser capaç de dissenyar i desenvolupar projectes d'investigació, innovació i avaluació.
CEME10. Conèixer i aplicar propostes docents innovadores en l'àmbit de l'especialització cursada.
CEME12. Identificar els problemes relatius a l'ensenyament i aprenentatge de les matèries de l'especialització i plantejar alternatives i solucions.

Genèriques:

CG6. Aprenentatge autònom: detectar deficiències en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
CG1. Emprenedoria i innovació: identificar els elements que caracteritzen l'organització d'un centre docent, relacionar la planificació de l'ensenyament-aprenentatge amb els resultats obtinguts i fer propostes de millora.
CG2. Sostenibilitat i compromís social: valorar la complexitat dels fenòmens socials típics de la societat del benestar i ser sensible a la realitat social (plural, diversa i multicultural), per a facilitar la inclusió de tot l'alumnat i transmetre un compromís ètic i del dret a la diferència.

METODOLOGIES DOCENTS

Classes expositives.
Utilització del campus virtual. Fòrums de debat.
Treball cooperatiu.
Treball personal de l'alumnat.
Estudi de casos i treball pràctic a l'aula.
Mecanismes de vinculació de la teoria i treballs realitzats amb les sessions del Pràcticum/TFM.

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

En acabar l'assignatura l'estudiantat ha de ser capaç de:

- Detectar possibles millores a realitzar a l'ensenyament
- Aplicar tècniques d'investigació educativa adequades al context del centre i de la situació.
- Identificar situacions susceptibles de millora a l'aula de tecnologia i dissenyar propostes d'actuació fonamentades.
- Emprar la metodologia de la pràctica reflexiva com a instrument de recerca i de millora de la pràctica docent en l'àmbit de l'especialització de tecnologia.
- Utilitzar TIC i TAC en la recerca i innovació educativa.

HORES TOTALES DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores aprenentatge autònom	108,0	72.00
Hores activitats dirigides	6,0	4.00
Hores grup mitjà	27,0	18.00
Hores grup petit	9,0	6.00

Dedicació total: 150 h

CONTINGUTS

Creativitat i innovació

Descripció:

La creativitat com a base de la innovació docent.
L'adequació al context educatiu de la societat del coneixement.

Activitats vinculades:

Avaluació continuada i reflexió sobre materials subministrats a classe. Formació de grups cooperatius.

Innovació docent i iniciació a la investigació educativa

Descripció:

Procés general d'investigació i pràctica educativa.
Dinàmica de grups i gestió del canvi.

Activitats vinculades:

Treball individual de millora/complement de les memòries de TFM/Pràcticum. Coavaluació de projectes d'innovació.

Modalitats d'investigació

Descripció:

Exemples senzills de recerca educativa.

Activitats vinculades:

Treball en grup d'innovació docent. Presentació i comunicació de la feina feta. Planificació i seguiment d'un projecte d'innovació docent.

Estratègies de suport a la innovació educativa

Descripció:

Estratègies i planificació de projectes d'innovació docent i recerca educativa. Model EFQM.

Activitats vinculades:

Avaluació continuada i reflexió sobre materials subministrats a classe. Formació de grups cooperatius.

La millora a través de la pràctica professional: el model de la pràctica reflexiva

Descripció:

Disseny d'una proposta d'actuació a partir de les observacions en el pràcticum respectiu de cada alumne, sobre una situació real del centre en el camp de la tecnologia.

Activitats vinculades:

Treball individual de millora/complement de les memòries de TFM/Pràcticum. Coavaluació de projectes d'innovació.

Comunicació de la innovació

Descripció:

La recerca en pedagogia i ensenyament de les tecnologies. Publicacions especialitzades.

Activitats vinculades:

Treball en grup d'innovació docent. Presentació i comunicació de la feina feta. Planificació i seguiment d'un projecte d'innovació docent.

ACTIVITATS

INNOVACIÓ DOCENT I INICIACIÓ A LA INVESTIGACIÓ EDUCATIVA

Descripció:

Idees i estratègies per tal de fer front a la innovació docent. Activitats cooperatives, Material de suport per fer front a la planificació i traçabilitat, indicadors de canvis, etc.

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

- Definir una activitat docent d'una forma innovadora.

PETITES INNOVACIONS DOCENTS: MILLORA DEL TFM / PRÀCTICUM

Descripció:

Aplicar la innovació docents a casos concrets i ben delimitats.

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

- Definir una activitat docent d'una forma innovadora, vinculada a ser possible amb el TFM i/o el Pràcticum.

PRESENTACIÓ DE PROJECTES D'INNOVACIÓ DOCENT

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

- Entendre que és un projecte d'innovació docent.
- Trobar possibles idees innovadores per aplicar a un cas concret del seu àmbit de treball.

PLANIFICACIÓ D'UN PROJECTE D'INNOVACIÓ DOCENT

Descripció:

Realitzar un projecte complet d'innovació docent.

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

Aplicar tècniques d'investigació educativa adequades al context del centre i de la situació.
Identificar situacions susceptibles de millora en l'aula de tecnologia i dissenyar propostes d'actuació fonamentades.
Emprar la metodologia de la pràctica reflexiva com a instrument de recerca i de millora.

Material:

Informe + Presentació en Power Point.

SEGUIMENT DEL PROJECTE D'INNOVACIÓ

Descripció:

Seguiment entre grups del projecte amb la intervenció del professorat.

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

Definir una activitat docent d'una forma innovadora.
Aplicar tècniques d'investigació educativa adequades al context del centre i de la situació.
Identificar situacions susceptibles de millora en l'aula de tecnologia i dissenyar propostes d'actuació fonamentades.
Emprar la metodologia de la pràctica reflexiva com a instrument de recerca i de millora de la pràctica docent en l'àmbit de l'especialització de tecnologia.

FINALITZACIÓ DEL PROJECTE D'INNOVACIÓ DOCENT

Descripció:

Realitzar un projecte complet d'innovació docent.

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

Aplicar tècniques d'investigació educativa adequades al context del centre i de la situació.
Identificar situacions susceptibles de millora en l'aula de tecnologia i dissenyar propostes d'actuació fonamentades.
Emprar la metodologia de la pràctica reflexiva com a instrument de recerca i de millora de la pràctica docent en l'àmbit de l'especialització de tecnologia.

PRESENTACIÓ I COAVALUACIÓ DELS PROJECTES D'INNOVACIÓ DOCENT

Descripció:

Presentacions orals dels projectes d'innovació docent. Els grups assistiran a la presentació dels companys i avaluaran les presentacions.

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

Aplicar tècniques d'investigació educativa adequades al context del centre i de la situació.
Identificar situacions susceptibles de millora en l'aula de tecnologia i dissenyar propostes d'actuació fonamentades.
Emprar la metodologia de la pràctica reflexiva com a instrument de recerca i de millora de la pràctica docent en l'àmbit de l'especialització de tecnologia.

Lliurament:

Projecte en format paper i electrònic.
Presentació en format digital.

COMUNICACIÓ D'UN PROJECTE D'INNOVACIÓ DOCENT

Descripció:

A partir de la feina realitzada generar una estratègia de comunicació del projecte.

Objectius específics:

En acabar aquesta activitat, l'estudiantat ha de ser capaç de:

Redactar un article especialitzat en recerca i innovació educativa, ajustant-se als requisits dels editors.
Comunicar oralment el treball realitzat.
- Coavaluació i autoavaluació de projectes.

Lliurament:

Projecte en format paper o electrònic.

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

Bàsicament, aquesta assignatura s'avaluarà amb avaluació continuada, i la presentació i defensa pública del projecte d'innovació en grup, i la presentació del treball individual per escrit.

El Portafoli de l'estudiant serà una de les principals estratègies d'avaluació integrada d'adquisició de coneixements, habilitats i, fins i tot, de la disposició de l'alumnat per actuar d'una manera determinada.

Es valoraran també les intervencions i la participació en els fòrums de debat del campus virtual ATENEA i els treballs que s'elaborin individualment o en grups.

Es valorarà el procés seguit en el cicle reflexiu que es proposa com a activitat.

Es ponderarà la nota de la manera següent:

- Assistència: 10% de la nota
- Avaluació continuada: 30% de la nota
- Treball individual: 30% de la nota
- Treball en grup: 30% de la nota

NORMES PER A LA REALITZACIÓ DE LES PROVES.

Desenvolupament en grup cooperatiu.

Presentació escrita de la memòria del projecte d'innovació desenvolupat.

Defensa en públic del projecte d'innovació docent.

- No s'acceptaran treballs fora de termini.

- Es valorarà positivament la correcció ortogràfica, gramatical i semàntica, en la redacció dels treballs, així com la claredat expositiva.

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Castañeda, L.; Adell, J. Entornos personales de aprendizaje: claves para el ecosistema educativo en red [en línia]. Alcoy: Marfil, 2013 [Consulta: 17/10/2013]. Disponible a: <http://www.edutec.es/sites/default/files/publicaciones/castanedadayadellibrople.pdf>. ISBN 978-84-268-1638-2.

- Cañal de León, P. La innovación educativa. Madrid: Akal, 2002. ISBN 9788446017554.

- Havelock, R.G.; Huberman, A.M. Innovación y problemas de la educación: teoría y realidad en los países en desarrollo [en línia]. Ginebra, Suiza: UNESCO-OIE, 1980 [Consulta: 04/05/2022]. Disponible a: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000136018>.

- Huberman, A.M. Cómo se realizan los cambios en la educación: una contribución al estudio de la innovación. París, Francia: UNESCO-OIE, 1973.

- Libedinski, M. La innovación en la enseñanza. Buenos Aires [etc.]: Paidós, 2001. ISBN 9501261328.

- Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Modelo europeo de excelencia: adaptación a los centros educativos del modelo de la Fundación Europea para la Gestión de Calidad: guía de autoevaluación y caso práctico [en línia]. Madrid: MECED, 2001 [Consulta: 23/03/2012]. Disponible a: <https://sede.educacion.gob.es/publivena/detalle.action?cod=10211>. ISBN 84-369-3510-1.

- Rivas Navarro, M. El comportamiento innovador en las instituciones escolares: niveles y factores de innovación educativa (Tesi doctoral) [en línia]. Madrid: Universidad Complutense, 1983 [Consulta: 08/04/2019]. Disponible a: <http://redined.mecd.gob.es/xmlui/handle/11162/41896>.

- Morrish, I. Cambio e innovación en la enseñanza. Salamanca: Anaya, 1978. ISBN 842071321X.

- Parra, R. [et al.]. Innovación escolar y cambio social. Bogotá, Colombia: Fundación FES-FRB-COLCIENCIAS, 1997. ISBN 9589362303.

- Francesc, P.; Puig, I. Las reformas educativas: una perspectiva política y comparada. Barcelona: Paidós, 1999. ISBN 9788449307645.

- Perrenoud, P. Desarrollar la práctica reflexiva en el oficio de enseñar: profesionalización y razón pedagógica. Barcelona: Graó, 2004. ISBN 8478273239.

- Sancho, J.M. [et al.]. Aprendiendo de las innovaciones en los centros: la perspectiva interpretativa de investigación aplicada a tres estudios de caso. Madrid: CIDE, 1993. ISBN 8439624452.

- ANUIES. Innovación educativa [en línia]. México: ANUIES, 2003 [Consulta: 11/07/2023]. Disponible a: <http://publicaciones.anui.es/revista/10/5/2/es/innovacion-educativa>.

- Bisquerra, R. (coord.). Metodología de la investigación educativa. Madrid: La Muralla, 2004. ISBN 8471337487.

- Blanco, R.; Messina, G. Estado del arte sobre las innovaciones educativas en América Latina. Santiago de Chile: Secretaría Ejecutiva del Convenio Andrés Bello, 2000. ISBN 9586980286.

- Calderón López-Velarde, J.R. "Innovación educativa y formación docente". Investigación Educativa. Revista de los Talleres Regionales de Investigación Educativa de la Universidad Pedagógica Nacional Región Centro-Norte. Año 1, núm. 1 (enero-junio 1999), p.38-46.

- Confederación Española de Centros de Enseñanza. Guía de autoevaluación: adaptada a centros docentes y/o de formación, versión PYME 2000. Madrid: Instituto de Técnicas Educativas de la CECE, 2000. ISBN 84-7994-033-6.

Complementària:

- Becker, H.S. "Problems of inference and proof in participant observation". American Sociological Review [en línia]. Núm. 69 (1958), p. 652-660 [Consulta: 08/04/2019]. Disponible a: <http://www.jstor.org/journals/00031224.html>.- Gelman, A.; Nolan, D. Teaching statistics: a bag of tricks. Oxford: Oxford University Press, 2002. ISBN 0198572247.

- Montañó, J.J.; Palmer, A.; Palou, M. Les competències transversals a l'educació superior: una visió acadèmica. Palma: Universitat Illes Balears, 2008. ISBN 9788483840467.

RECURSOS

Enllaç web:

- LOMCE. <http://www.mecd.gob.es/educacion-mecd/mc/lomce/lomce>
- Anastasi, J.; Cochrane, S. (2006) Are They too Old to Learn? Exploring the barriers to using Weblogs in Demystifying the Information Literacy Experience for Mature Age Undergraduate Students. Networked Learning Conference 2006. <http://www.networkedlearningconference.org.uk/past/nlc2006/abstracts/anastasi.htm>
- Arnedo, F. (2005) Claves del éxito del Modelo EFQM en Educación. Aplicación del modelo EFQM en el colegio público Vuelo Madrid-Manila . http://www.larioja.org/npRioja/components/ged/tools/dlg/dlg_opendocument.jsp?Download=false&IdDoc=430536&IdGed=25264-
- Baumgartner, P. (2005) Cómo elegir una herramienta de gestión de contenido en función de un modelo de aprendizaje. Elearning Europe Directory 17 May 2005. <http://www.openeducationeuropa.eu/es/article/C%C3%B3mo-elegir-una-herramienta-de-gesti%C3%B3n-de-contenido-en-funci%C3%B3n-de-un-modelo-de-aprendizaje>
- Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Modelo europeo de excelencia: adaptación a los centros educativos del modelo de la Fundación Europea para la Gestión de Calidad. <https://sede.educacion.gob.es/publiventa/detalle.action?cod=10211>
- Lara, T. (2006). La utilidad de un blog académico. <http://www.tiscar.com/2006/09/14/la-utilidad-de-un-blog-academico/>
- Moreno Bayardo, M.G. (1995) Investigación e Innovación Educativa, Revista la Tarea Nº 7. <http://www.latarea.com.mx/articu/articu7/bayardo7.htm>
- El modelo de excelencia en la EFQM y su aplicación para la mejora de la calidad de los centros educativos. Educación XXI [en línea]. Núm. 8 (2005), p. 35-66 [Consulta: 17/09/2010]. <http://www.uned.es/educacionXX1/pdfs/08-02.pdf>
- Nair, P. (2008). Early Praise for 30 Strategies for Education Innovation. <http://www.fieldingnair.com/Publications/EdInnovationNair5.pdf>